

عنوان مقاله:

ارزیابی پایداری زیست محیطی نظام زراعی با استفاده از تحلیل ردپای اکولوژیک (مطالعه موردی: کشت سیب زمینی و خیار در دهستان سفالگران شهرستان بهار)

محل انتشار:

مجله دانش کشاورزی و تولید پایدار، دوره 29، شماره 2 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

پیام رضایی - گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

کریم نادری مهدی - گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

سعید کریمی - گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

کاروان شانازی - گروه توسعه، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

خلاصه مقاله:

تحلیل ردپای اکولوژیک در کشاورزی موضوعی جدید و در حال تکامل است که میزان زمین بهره‌ور مورد نیاز برای جبران اثرات زیست محیطی ناشی از فعالیت های گوناگون کشاورزی را مشخص می کند. در این راستا هدف اصلی تحقیق تحلیل ردپای اکولوژیکی کشت سیب زمینی و خیار در دهستان سفالگران شهرستان بهار است. رویکرد غالب پژوهش کمی و پیمایشی بوده و داده ها با استفاده از پرسشنامه به صورت مقطعی در سال زراعی ۱۳۹۵-۱۳۹۴ از ۱۰۰ نفر کشاورز سیب زمینی کار و ۵۰ نفر از کشت کنندگان خیار گردآوری و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای ارزیابی پایداری، با در نظر گرفتن مصرف انرژی، از شاخص های ارزیابی زیست محیطی براساس مصرف بذر، آب، سوخت، نیروی انسانی، کود، سموم، تولید محصولات سیب زمینی و خیار استفاده شد. معیار مقایسه هکتار جهانی حاصل از برآورد مدل ردپای اکولوژیکی در هریک از محصولات بود. نتایج پژوهش نشان داد که براساس رویکرد ردپا، هر دو کشت در وضعیت ناپایدار قرار دارند و تفاوت معنی داری بین نمره کل ردپای اکولوژیکی بر حسب هکتار جهانی در کشت سیب زمینی (۰۳/۴) و کشت خیار (۲۳/۳) وجود دارد، به طوری که کشت خیار از ناپایداری زیست محیطی کمتری برخوردار است. طبق فاکتور هکتار جهانی، هر دو کشت سیب زمینی و خیار بیش از ظرفیت اکولوژیکی یک هکتار زمین مولد بهره برداری می شوند، بدین مفهوم که زمین مورد نیاز برای جبران اثرات زیست محیطی این دو کشت کافی نیست. با این وجود ردپای اکولوژیکی فاکتور بذر برای کشت سیب زمینی با ۵/۲۴ درصد هکتار جهانی و برای کشت خیار فاکتور کود شیمیایی (نیتروژن) با ۹۵/۲۲ درصد بیشترین تاثیر را بر ناپایداری زیست محیطی داشته است.

کلمات کلیدی:

ارزیابی اثرات زیست محیطی، خیار، سیب زمینی، ظرفیت اکولوژیکی، کشاورزی پایدار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1592644>

